

Nr 53.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående försäljning av fastigheter, som förvaltas av försvarets bostadsanskaffningsnämnd, m. m.; given Stockholms slott den 25 januari 1946.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredraganden hemställt.

GUSTAF.

Per Edvin Sköld.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 25 januari 1946.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, ERLANDER, DANIELSON, VOUGT, MYRDAL, ZETTERBERG, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anför statsrådet Sköld, i egenskap av särskilt förordnad föredragande, fråga om försäljning av fastigheter, som förvaltas av försvarets bostadsanskaffningsnämnd, m. m. samt anför härutinnan följande.

Efter förslag av Kungl. Maj:t i propositionen 1944:175 (s. 209 ff.) har riksdagen (skrivelse nr 322) bemyndigat Kungl. Maj:t, bland annat, att i huvudsaklig överensstämmelse med vad av mig i det propositionen bilagda utdraget av statsrådsprotokollet över försvarsärenden anförts medgiva försäljning eller upplåtelse med tomträtt och i samband därmed belåning av de fastigheter, som förvaltas av försvarets bostadsanskaffningsnämnd, även-

som medgiva, att tertiärlån av statens byggnadslånebyrå finge utlämnas jämväl för av försvarets bostadsanskaffningsnämnd förvaltade fastigheter, som försäljas först sedan de färdigställts. Bemyndigandet innebar beträffande belåning, att Kungl. Maj:t ägde för underlättande av finansieringen av överlåtelser av färdigställda bostadsfastigheter till försvarets personal i samband med försäljning vid sidan av eljest till buds stående finansieringsmöjligheter — bottenlån, sekundärlån, tertiärlån och tilläggsån — medgiva särskilda mot inteckningssäkerhet beviljade s. k. fyllnadslån till sådan storlek, att den kontanta insatsen från köparens — bostadssökandens — sida skulle komma att utgöra lägst 3 % av fastighetens saluvärde. Bemyndigandet gällde såvitt rör försäljning eller upplåtelse med tomträtt endast under budgetåret 1944/45. I 1945 års statsverksproposition föreslog Kungl. Maj:t erforderlig förlängning av nämnda bemyndigande.

Emellertid visade det sig vid förhandlingar, som sedermera inleddes rörande försäljning av vissa färdigställda fastigheter, att svårigheter uppstodo med avseende å överlåtelsernas finansiering; endast ett fåtal bostadssökande ägde förmåga eller voro villiga att erlægga kontantinsats. Med anledning därav hemställde Kungl. Maj:t i propositionen 1945: 140 om bemyndigande att vid här avsedd försäljning efter prövning i varje särskilt fall medgiva belåning av fastighet intill hela dess saluvärde. Härutinnan torde få hänvisas till den närmare redogörelse som lämnats i propositionen nr 140.

I skrivelse 1943: 411 i anledning av propositionen 1943: 287 angående uppförande av bostäder för försvarets personal anförde riksdagen att, enligt vad riksdagen erfarit, inom bostadsanskaffningsnämnden förekommit överväganden rörande det sätt, på vilket byggnadsprogrammet borde ordnas på orter, där de militära intressena dominerade och där bostadsmarknaden vore direkt beroende av de nuvarande militärförläggningarnas kvarblivande. Därvid hade bland annat planer förelegat att i fråga om flerfamiljshus låta ekonomiska föreningar uppföra ifrågakommande byggnader och i fråga om enfamiljshus låta ekonomisk förening, organisera byggena. För att möjliggöra en dylik lösning hade ifrågasatts, att nämnden skulle äga att med anlitan av för bostadsanskaffning avsedda anslag utlämna lån till *bostadssökande* i flerfamiljshus eller till egnahemsspekulanter ävensom att i övrigt vidtaga erforderliga åtgärder med avseende å tomtexploatering och förmedling av primär- och sekundärlån. Riksdagen, som ansåg det få ankomma på Kungl. Maj:t att på framställning av nämnden taga ställning till dessa spörsmål, gav emellertid uttryck åt den uppfattningen att, därest Kungl. Maj:t skulle finna övertygande skäl tala för ett anordnande av bostadsbyggande i enlighet med antydda principer, de av Kungl. Maj:t med avseende å bostadsprogrammets genomförande begärda bemyndigandena skulle anses innefatta möjlighet att träffa avgörande i ämnet.

I propositionen nr 140 föreslog Kungl. Maj:t en i huvudsak formell jämkning av sistnämnda bemyndigande, innebärande att Kungl. Maj:t skulle äga medgiva utlämnande av nu avsedda lån icke endast till enskilda bostadssökande utan även till *ekonomiska föreningar* eller annan sökande, som

kunde godkännas. Riksdagen (skrivelse nr 154, punkt 8) hade ingen erinran häremot och bemyndigade Kungl. Maj:t att intill utgången av budgetåret 1945/46, i huvudsaklig överensstämmelse med vad av mig anförts vid anmälan av propositionen nr 140, medgiva dels försäljning eller upplåtelse med tomträtt och i samband därmed belåning av de fastigheter, som förvaltas av försvarets bostadsanskaffningsnämnd, dels ock utlämnande av fyllnadslån för uppförande av för försvarets personal avsedda bostadsbyggnader.

I skrivelse den 31 augusti 1945 angående anslag å kapitalbudgeten för budgetåret 1946/47 har *försvarets bostadsanskaffningsnämnd* anført, bland annat, att nämnden icke syntes kunna under innevarande budgetår slutföra sitt uppdrag att i enskild ägo överföra de av nämnden nu förvaltade fastigheterna, i den mån så finnes lämpligt. Dessutom komme under innevarande och nästa budgetår vissa till försäljning lämpliga nybyggnader att uppföras av nämnden. Under återopande härav har nämnden hemställt, att enahanda bemyndigande, som gäller för innevarande budgetår beträffande försäljning av fastigheter respektive upplåtelse med tomträtt och utlämnande av fyllnadslån, måtte utverkas av riksdagen även för budgetåret 1946/47.

I nyssnämnda skrivelse har bostadsanskaffningsnämnden vidare erinrat om att det förutsatts, att vid försäljning av de av nämnden förvaltade fastigheterna förbehåll som regel skulle göras om återköpsrätt i syfte att för framtiden förbehålla fastigheterna för försvarsanställd personal, samt föreslagit, att bemyndigande skulle av riksdagen utverkas att de för anordnande av bostäder anvisade investeringsanslagen finge användas för eventuella återköp av försälda fastigheter, därest Kungl. Maj:t prövide erforderligt att återköp skedde.

Vid den bostadsanskaffning för försvarets personal, som skett och sker genom försvarets bostadsanskaffningsnämnds försorg, har eftersträfvats att till enskild ägo överföra färdigställda bostadsfastigheter i den mån detta finnes lämpligt. I syfte att snabbt kunna meddela beslut om försäljning har Kungl. Maj:t erhållit riksdagens bemyndigande att medgiva dylik försäljning eller upplåtelse med tomträtt och i samband därmed belåning av de fastigheter, som förvaltas av nämnden. Då det av riksdagen senast lämnade bemyndigandet upphör med innevarande budgetårs utgång och fråga om försäljning kan komma att uppstå även under nästa budgetår, synes ifrågavarande bemyndigande böra erhålla fortsatt giltighet.

Såsom bostadsanskaffningsnämnden anført har det förutsatts, att vid försäljning av de av nämnden förvaltade fastigheterna skall som regel göras förbehåll om återköpsrätt, på det att garanti må erhållas att fastigheterna utnyttjas för det ändamål för vilket de uppförts — som bostäder för den i försvaret anställda personalen. För att återköpsrätten skall kunna utnyttjas erfordras att medel härför stå till förfogande. I likhet med nämnden anser jag det vara lämpligast, att de för anordnande av bostäder anvisade investeringsanslagen få utnyttjas för detta ändamål. Härför torde dock riksdagens medgivande böra inhämtas.

*Före-
draganden.*

Under åberopande av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att bemyndiga Kungl. Maj:t att intill utgången av budgetåret 1946/47, i huvudsaklig överensstämmelse med vad av mig i det föregående anförts, medgiva

dels försäljning eller upplåtelse med tomträtt och i samband därmed belåning av de fastigheter, som förvaltas av försvarets bostadsanskaffningsnämnd,

dels utlämnande av fyllnadslån för uppförande av för försvarets personal avsedda bostadsbyggnader,

dels ock återköp av försåld dylik fastighet med anlitanande av de medel som stå till förfogande för uppförande av fastigheter genom nämndens försorg.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Stig Roswall.